

18. - 24. november

SVETOVÝ TÝŽDEŇ POVEDOMIA O MIKROBIÁLNEJ REZISTENCII

Kvôli nesprávnemu používaniu antimikrobiálnych látok sa mikroorganizmy stávajú odolnejšími. Rozvíja sa u nich tzv. mikrobiálna rezistencia (MR), pre ktorú sa mnohé ochorenia stávajú neliečiteľnými. Rezistentné mikroorganizmy sa môžu šíriť medzi ľuďmi, zvieratami, ako aj medzi ľuďmi a zvieratami navzájom či prostredníctvom potravín a životného prostredia.

Konajme rozvážne a zachovajme účinnosť antimikrobík!

Antimikrobiálne látky (antimikrobiká)

sú látky (napr. antibiotiká) **na liečbu infekčných ochorení** zvierat a ľudí. Bránia v množení mikroorganizmov alebo ich priamo zabíjajú.

Mikrobiálna rezistencia

je **schopnosť** mikroorganizmov **odolávať účinku** jednej alebo viacerých **antimikrobiálnych látok**.

Ako je to s mikrobiálnou rezistenciou v EÚ?

V EÚ stúpa počet pacientov infikovaných rezistentnými baktériami. Na MR v EÚ každoročne zomrie až 25 000 ľudí. Najnovšie údaje o ľuďoch, zvieratách a o potravinách ukazujú, že napr. veľká časť baktérií *Salmonella* je rezistentná voči viacerým antimikrobiálnym látkam.

Príklad: Medzi najčastejších pôvodcov ochorení prenášaných potravinami patria baktérie *salmonela* a *kampylobakter*. Prítom niektoré z nich sú bežne rezistentné voči ciprofloxacínu (antibiotikum prvej voľby na liečenie salmonelózy).

Čo proti šíreniu mikrobiálnej rezistencie robíme?

- Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) zbiera údaje o MR u zvierat a z potravín.
- Európske centrum pre prevenciu a liečbu chorôb (ECDC) zbiera dáta o MR u ľudí.
- Európska environmentálna agentúra (EEA) monitoruje zostatky antimikrobík v prostredí.
- Európska lieková agentúra (EMA) analyzuje vzťah medzi spotrebou antimikrobík a MR.
- EFSA a ECDC spolupracujú s EMA a poskytujú štátom EÚ vedecké poradenstvo.

Aj SR je zapojená do monitoringu MR na európskej úrovni. Súčasťou riešenia je schválený Národný akčný plán mikrobiálnej rezistencie v SR na obdobie rokov 2019-2021.

Čo ešte môže urobiť každý z nás?

Spotrebiteľ

✓ Užívať antibiotiká, len keď je to potrebné!

- pri chorobe podstúpiť vyšetrenie u lekára, ktorý určí či sú antibiotiká (ATB) nutné (na vírusové ochorenia, ako je nádcha či chrípka, sú ATB neúčinné)
- pokiaľ sa jedná o bakteriálne ochorenie, skonzultovať s lekárom možnosť stanovenia citlivosti baktérie na ATB
- ATB užívať vždy podľa pokynov lekára a liečbu neukončiť predčasne
- mäso dôkladne tepelne upraviť a vystríhať sa kontaktu surového mäsa s inými potravinami (používať iné riady)

Chovateľ hospodárskych zvierat

✓ Znížiť spotrebu antimikrobiálnych látok!

- predpis musí byť založený na kontrole zvierat veterinárom
- dodržať ochrannú lehotu od použitia antimikrobík po zabitie zvieratá či po získanie živočíšnych produktov z neho
- antimikrobiká nepoužívať na prevenciu ochorení u zdravých zvierat (ani prostredníctvom medikovaných krmív)
- zvieratá očkovať a po porade s veterinárom uprednostniť alternatívnu liečbu (napr. probiotiká, prebiotiká)
- zlepšiť zoohygienické podmienky a welfare zvierat

Naskenujte QR kódy smartfónom a pozrite sa:

...aká je úroveň MR v EÚ a na Slovensku!

...ako znížiť spotrebu antimikrobík u zvierat!

 efsa FOCAL POINT
European Food Safety Authority

© Národný kontaktný bod pre vedeckú a technickú spoluprácu s EFSA - odbor bezpečnosti potravín a výživy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. November 2020.

 NKBEFSASR

 efsa.focalpoint@land.gov.sk

 [nkb.efsa](https://www.instagram.com/nkb.efsa)

 bit.ly/tyzden-povedomia-o-mr